

методик аудиторської перевірки, фінансової звітності підприємств у розрізі галузей їх діяльності; поглиблення співпраці професійних аудиторських організацій України з міжнародними професійними організаціями бухгалтерів і аудиторів; розробка механізму ціноутворення на аудит та аудиторські послуги на основі вивчення міжнародного досвіду. Впровадження нової парадигми системно-орієнтованого аудиту потребує: розширення кола системних об'єктів аудиту; обґрунтування методології та розробки методики їх оцінки; нового формату висновку аудитора. Це зміцнить довіру суспільства до результатів аудиту і забезпечить затребуваність професії аудитора.

Література:

1. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 р. № 3125-XII із зм. і доп. // www.rada.gov.ua.
2. Редько О. Концепція моделі регулювання аудиту в Україні / О.Редько // *Бухгалтерський облік і аудит.* - 2012.- №1.- с.42-48.
3. Редько О. Перспективи розвитку системно-орієнтованого аудиту в Україні. / О.Редько // *Бухгалтерський облік і аудит.* - 2011.- №9.- с.50-54.

Чіхрай О.Б.,
ст. гр. МЕ-31,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник - Станасюк Н.С.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

НЕОБХІДНІСТЬ СТВОРЕННЯ СЛУЖБИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

На сьогоднішній день внутрішній аудит став найважливішим інструментом вишення багатьох проблем підприємства. Насамперед, це пов'язано з так званім «ефектом масштабу».

На думку професора В.Бурцева в економіці поняття «ефект масштабу» означає наступне:

по-перше, по мірі зростання масштабу виробництва організація досягає зниження витрат за рахунок дії ряду факторів – це позитивний ефект масштабу;

по-друге, паралельно існує негативний ефект масштабу, що полягає в певних управлінських труднощах, пов'язаних з координуванням і контролюванням діяльності великої організації[1, с.31].

По мірі зростання масштабу діяльності верхні ланки управління, що розділяють адміністративний апарат і рівні управління, що реалізують робочі програми, стають усе більш численними. Багаторівневий апарат управління створює проблеми обміну інформацією, координації рішень, збільшує ймовірність прийняття різними ланками управління рішень, що суперечать одне одному. Ускладнюється контроль виконавчих менеджерів з боку центрального керівництва, що підвищує ризик помилок і зловживань персоналу. Щоб уникнути цього, керівництво підприємства розробляє певну політику й процедури роботи. Однак, персонал може не завжди їх розуміти або не завжди виконувати з тих або інших причин. Менеджери не мають достатньо часу перевірити виконання й часто не мають специфічних інструментів такої перевірки. Отже, вони не можуть вчасно виявити недоліки й відхилення.

Внутрішні аудиторидопомагають їм: забезпечують захист від помилок і зловживань, визначають зони ризику й можливості усунення майбутніх недоліків, допомагають ідентифікувати й посилити слабкі місця в системах управління та знайти

ті принципи управління, які були порушені.

Особливо важливий внутрішній аудит у тому випадку, якщо підприємство має географічно розповсюджені філії або відділення, у яких місцеве керівництво приймає самостійні рішення. Центральному ж керівництву необхідна достовірна інформація про їх діяльність, для того щоб здійснювати контроль й оцінку ухвалених рішень в цілому.

Наявність системи внутрішнього аудиту також підвищує довіру та впевненість інвесторів й інших зацікавлених сторін у раціональному використанні підприємством ресурсів, збереження активів, оптимізації підприємством ризиків діяльності, прозорості підприємства, а також у відповідності організації діяльності підприємства кращим зразкам корпоративного управління.

В українських умовах до вищезгаданих факторів додається ряд інших. Насамперед, це бажання власників і менеджменту впорядкувати структуру й організацію бізнес-процесів, що може привести до суттєвої економії різноманітних засобів підприємства. [2, с.14]

Крім того, наявність внутрішнього аудиту стає досить актуальною для власників-керівників, які відходять від безпосереднього ведення справ на підприємстві, передаючи кермо влади в руки професійних менеджерів.

Головний інструмент організації управління господарюючого суб'єкта на сучасному етапі – це система правил діяльності підприємства, що виражають погоджену волю акціонерів і трудового колективу, що керуються цими правилами. Стрімка трансформація бізнес-процесів диктує доцільність створення на підприємстві органів внутрішнього аудиту. Крім того, у ряді випадків це єдина для власника можливість контролювати зміни, що відбуваються, тому на підприємствах за участю іноземного капіталу наявність такого органу – обов'язкова вимога власника. Від правильної організації внутрішнього аудиту прямо залежить ефективність контролю й аналізу фінансової й господарської діяльності підприємства.

Нарешті, плани виходу в короткостроковій або середньостроковій перспективі на міжнародні ринки капіталу диктують підприємствам необхідність створення служб внутрішнього аудиту. Зокрема, правила найбільш фондових бірж передбачають наявність на підприємстві внутрішнього аудиту як обов'язкову умову внесення цінних паперів підприємства в котирувальні списки біржі.

Ціль створення внутрішнього аудиту визначається органом управління підприємством. В принципі метою внутрішнього аудиту є задоволення потреб менеджерів у частині надання контрольної інформації з питань, що їх цікавлять. Внутрішні аудитори забезпечують керуючих будь-якою інформацією, що стосується компетенції цих фахівців. При цьому завдання внутрішнього аудиту визначаються органом управління, виходячи з потреб у частині контрольної інформації, а також самостійно внутрішніми аудиторами, виходячи зі специфіки їхньої роботи [2, с.25].

Рішення про те, чи необхідний на підприємстві внутрішній аудит, приймають власники й вище виконавче керівництво підприємства. Визначається це рішення багатьма факторами, до яких, насамперед, відносяться поділ функції володіння й управління бізнесом; розміри й структурна розгалуженість підприємства; рівень ризиків, властиві діяльності підприємства. У тих випадках, коли власники бізнесу є менеджерами підприємства й самі повністю контролюють всі аспекти бізнесу, в наявності функції внутрішнього аудиту може не бути потреби.

Внутрішній аудит необхідний не тільки власникам, але й менеджменту підприємства. Завдання менеджерів – управляти бізнесом, досягаючи поставлених цілей найбільш ефективним чином.

Успішність виконання цього завдання залежить значною мірою від двох факторів:

- 1) чи володіє менеджер інформацією, необхідною для прийняття правильних

управлінських рішень;

2) чи існує ефективна система контролю виконання ухвалених рішень [3, с.41].

Отже, для ефективного використання всіх можливостей, які надає підприємству створення служби внутрішнього аудиту, необхідно відповідним чином налагодити систему її управління. Система управління службою внутрішнього аудиту повинна включати до себе наступні основні елементи: планування діяльності; управління ресурсами; правила та процедури; координація діяльності з іншими контролюючими органами; звітність; контроль якості та оцінка діяльності СВА. Відповідним чином організована служба внутрішнього аудиту, та її постійний внутрішній та зовнішній контроль будуть сприяти досягненню основної мети внутрішнього аудиту – допомогти менеджеру ефективно виконувати покладені на нього обов'язки, надати власникам підприємства достатню впевненість у тому, що їх активи використовуються найбільш ефективним чином для досягнення цілей і завдань, що стоять перед підприємством в цілому і його окремих підрозділах.

Література:

1. Бурцев В. В. *Організація внутрішнього аудиту* / В. В. Бурцев // *Аудит і оподаткування*. – 2003. - № 8. – С. 31 – 34.
2. Каменська Т. О. *Внутрішній аудит. Сучасний погляд : монографія*. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2010. – 499 с.
3. Бурцев В. В.: *Внутрішній аудит як форма контролю комерційної організації* / В. В. Бурцев // *Проблеми теорії та практики управління*. – 2007. – №1. – С. 41- 48.

Шукатка Г.М.,
студ. гр. ЕОАм – 11,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Чубай В.М.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

АУДИТ, ЩО ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ДЕРЖАВНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ: СУТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ТА МЕХАНІЗМ ЗДІЙСНЕННЯ

З кожним роком кількість правопорушень на державних підприємствах України зростає. Корупція, нецільове використання бюджетних коштів, що виявляються контролюючими органами, мають великий масштаб та потребують здійснення постійного, безперервного контролю та аудиту, метою якого є забезпечення законного, ефективного, економного і прозорого управління суспільними ресурсами.

Значну увагу державному аудиту приділяли такі вітчизняні науковці, як Ф.Бутинець [3], Ж. Жирна [4], Ю. Слободяник [6], І.Чумакова та інші. Процес розвитку аудиту в Україні супроводжується виникненням проблемних питань, найпершим із яких є відсутність однозначного понятійного апарату щодо державного аудиту, який найчастіше визначають як певний «прояв» державного фінансового контролю – вид, форму, тип, метод тощо. Деякі фахівці вважають, що аудит – це вид підприємницької діяльності, що здійснюється на замовлення суб'єкта господарювання на платній основі, а тому не може здійснюватись державними органами [2].

Згідно з чинним законодавством, аудит - це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності законодавству та встановленим